

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบัน ยานพาหนะถือเป็นปัจจัยที่สำคัญเป็นอย่างมากในการดำรงชีวิตของมนุษย์ เพราะมนุษย์ของเราทุกวันนี้ต้องมีการเดินทางกันทุกวันไม่ว่าจะใกล้หรือไกล บางคนใช้บริการรถสาธารณะ บางคนใช้รถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ส่วนตัวในการเดินทาง ทำให้สถานที่ต่างๆ ในปัจจุบันมีความจำเป็นที่จะต้องจัดให้มีสถานที่จอดรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ไว้เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ที่มาใช้บริการในสถานที่นั้นๆ ทั้งสถานที่ที่เป็นของเอกชนหรือของรัฐก็ตาม

สำหรับผู้ที่ประกอบธุรกิจต่างๆ นั้น การจัดสถานที่จอดรถไว้ให้แก่ผู้มาใช้บริการก็เปรียบเสมือนเป็นการอำนวยความสะดวกและเป็นการโน้มน้าวให้ผู้คนเข้ามาใช้บริการภายในสถานที่ของตนเพราะมีที่จอดรถไว้ให้บริการ ปลอดภัย ซึ่งจะส่งผลให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ประกอบการนั้นเองด้วย

เมื่อผู้มาใช้บริการในสถานที่ต่างๆ นำรถมาจอดไว้มากๆ ก็อาจจะเกิดปัญหาตามมาคือ กรณีที่รถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ที่ผู้มาใช้บริการจอดไว้นั้น เกิดสูญหายหรือได้รับความเสียหายขึ้นมา ในระหว่างที่ผู้มาใช้บริการนั้น ผู้มาใช้บริการที่นำรถมาจอดจะเรียกร้องให้ผู้ได้รับผิดชอบในความเสียหายเหล่านี้ที่เกิดขึ้นได้บ้าง ตัวอย่างเช่น นาย A นำรถยนต์ของตนเองมูลค่า 5 แสนบาท มาจอดไว้ในห้างสรรพสินค้าและนาย A ได้เข้าไปใช้บริการในห้างสรรพสินค้าดังกล่าว เมื่อใช้บริการในห้างสรรพสินค้าเสร็จ นาย A กลับมาที่รถของตนที่จอดไว้ ปรากฏว่ารถของนาย A ได้สูญหายไป ในระหว่างที่นาย A ใช้บริการของห้างสรรพสินค้าอยู่ กรณีเช่นนี้นาย A จะสามารถเรียกร้องค่าเสียหายที่เกิดขึ้นจากใครได้บ้าง และทางห้างสรรพสินค้าจะต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายให้นาย A หรือไม่

จากกรณีดังกล่าวข้างต้น ตามหลักกฎหมายของประเทศไทยนั้น กรณีดังกล่าวจะเป็นลักษณะของสัญญาฝากทรัพย์สินหรือไม่ โดยประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ได้ให้คำจำกัดความของสัญญาฝากทรัพย์สินไว้ คือ “สัญญาซึ่งบุคคลหนึ่งเรียกว่า ผู้ฝาก ส่งมอบทรัพย์สินให้แก่บุคคลอีกคนหนึ่ง

เรียกว่า ผู้รับฝาก และผู้รับฝากตกลงว่าจะเก็บรักษาทรัพย์สินไว้ในอารักขาของตนแล้วจะคืนให้”¹ แต่หากกรณีดังกล่าวไม่ใช่สัญญาฝากทรัพย์สินแล้วนั้น กรณีดังกล่าวจะเข้าลักษณะของสัญญาเช่าทรัพย์สินหรือไม่ ซึ่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ได้กำหนดลักษณะของสัญญาเช่าทรัพย์สินไว้คือ “อันว่าเช่าทรัพย์สินนั้น คือสัญญาซึ่งบุคคลคนหนึ่งเรียกว่าผู้ให้เช่าตกลงให้บุคคลอีกคนหนึ่งเรียกว่าผู้เช่าได้ใช้หรือได้รับประโยชน์ในทรัพย์สินอย่างใดอย่างหนึ่งชั่วระยะเวลาอันมีจำกัด และผู้เช่าตกลงจะให้ค่าเช่าเพื่อการนั้น”² และถ้าหากกรณีดังกล่าวไม่ใช่ทั้งสัญญาฝากทรัพย์สินและสัญญาเช่าทรัพย์สิน ทางห้างสรรพสินค้าจะต้องรับผิดชอบต่อผู้ที่มาใช้บริการตามหลักกฎหมายในเรื่องละเมิดหรือไม่

จากกรณีดังกล่าวศาลฎีกาเคยมีคำพิพากษาไว้หลายแนวด้วยกัน เช่น คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 7471/2556 จำเลยเป็นห้างสรรพสินค้าขายปลีกและขายส่งสินค้าอุปโภคและบริโภค ย่อมต้องให้ความสำคัญด้านบริการต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริการเกี่ยวกับสถานที่จอดรถซึ่งนับเป็นปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจของลูกค้าที่จะเข้าไปซื้อสินค้าหรือใช้บริการอื่น ๆ หรือไม่ แม้พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.2522 มาตรา 8 (9) และมาตรา 34 บัญญัติให้จำเลยซึ่งเป็นเจ้าของอาคารต้องจัดให้มีพื้นที่จอดรถเพื่ออำนวยความสะดวกแก่การจราจร แต่จำเลยยังต้องคำนึงและมีหน้าที่ดูแลความปลอดภัยของลูกค้าทั้งในชีวิตและทรัพย์สิน มิใช่ปล่อยให้ลูกค้าระมัดระวังหรือเสี่ยงภัยเอง การที่จำเลยเคยจัดให้มีการแจกบัตรสำหรับรถของลูกค้าที่เข้ามาในห้างซึ่งเป็นวิธีการที่ค่อนข้างรัดกุม เพราะหากไม่มีบัตรผ่าน กรณีจะนำรถยนต์ออกไปจะต้องถูกตรวจสอบโดยพนักงานของจำเลย แต่ขณะเกิดเหตุกลับยกเลิกวิธีการดังกล่าวเสียโดยใช้กล้องวงจรปิดแทน เป็นเหตุให้คนร้ายสามารถเข้าออกลานจอดรถห้างฯ ของจำเลยและโจรกรรมรถได้โดยง่ายยิ่งขึ้น แม้จำเลยจะปิดประกาศว่าจะไม่รับผิดชอบต่อการสูญหายหรือเสียหายใด ๆ รวมทั้งการที่ลูกค้าก็ทราบถึงการยกเลิกการแจกบัตรจอดรถ แต่ยังไม่ารถเข้ามาจอดก็ตาม ก็เป็นเรื่องข้อกำหนดของจำเลยแต่ฝ่ายเดียวไม่มีผลเป็นการยกเว้นความรับผิดชอบในการทำละเมิดของจำเลย และต่อมามีคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6616/2558 ได้วินิจฉัยไว้ทำนองเดียวกัน

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 10570/2557 ผู้ได้รับอนุญาตให้นำรถเข้ามาจอดจะต้องหาสถานที่จอดเอง เก็บกุญแจรถไว้เอง และจะต้องดูแลรถกับทรัพย์สินภายในรถเอง ทั้งนี้ จำเลยไม่ได้เรียกเก็บค่าบริการในการนำรถเข้าจอด ดังนั้นความครอบครองในรถยังคงอยู่กับเจ้าของรถหรือผู้ที่นำรถเข้ามาจอด จำเลยจึงไม่ใช่ผู้รับฝากรถและไม่ได้รับประโยชน์อันเนื่องจากการที่มีผู้นำรถเข้าไปจอดในห้างสรรพสินค้าที่เกิดเหตุแต่อย่างใด เพียงแต่ได้รับประโยชน์จากผลกำไรที่ได้จากการจำหน่ายสินค้าและการบริการซึ่งเป็นปกติทางการค้าเท่านั้น

¹ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์. มาตรา 657.

² ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์. มาตรา 537.

พนักงานรักษาความปลอดภัยของจำเลยร่วมไม่ได้กระทำประมาทปราศจากความระมัดระวังปล่อยให้คนร้ายลักลอบกระทำความผิดที่โจทก์รับประกันภัยไว้ออกไปโดยไม่ตรวจสอบบัตรอนุญาตจอดรถให้ถูกต้อง และจำเลยซึ่งเป็นเจ้าของสถานที่ได้ระมัดระวังดูแลรักษาความปลอดภัยสำหรับรถที่มีผู้นำมาจอดในห้างสรรพสินค้าของจำเลยตามสมควรแล้ว การที่รถสูญหายมิใช่เป็นผลโดยตรงจากการกระทำหรือละเว้นกระทำของจำเลยและจำเลยร่วม ดังนั้นจำเลยและจำเลยร่วม จึงไม่ต้องรับผิดชอบโจทก์ตามฟ้อง

จากคำพิพากษาศาลฎีกาดังกล่าวข้างต้น ยังเป็นกรณีที่ไม่ชัดเจนว่า หากกรณีปัญหาดังกล่าวนั้น ทางห้างสรรพสินค้าจะต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายหรือไม่ อย่างไร ยังไม่มีหลักกฎหมายที่แน่นอนในการนำมาปรับใช้กับกรณีดังกล่าว และในกรณีของต่างประเทศนั้นก็มีการตีความตัวอย่างดังกล่าวที่ศาลของต่างประเทศนั้นได้เคยวินิจฉัยไว้เช่นกัน โดยผู้วิจัยเห็นว่ากรณีดังกล่าวยังคงเป็นปัญหาในการวินิจฉัยอยู่จึงทำการศึกษาสภาพปัญหานี้ขึ้น และเปรียบเทียบกับกรณีของต่างประเทศด้วย

ผู้วิจัยจึงเห็นควรที่จะทำการศึกษาถึงสภาพปัญหาดังกล่าว เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขให้ชัดเจนยิ่งขึ้น และให้เกิดความเป็นธรรมแก่ทั้งฝ่ายผู้ที่มาใช้บริการห้างสรรพสินค้าและฝ่ายห้างสรรพสินค้านั้นเอง

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาถึงประวัติความเป็นมาของสัญญาฝากทรัพย์สิน สัญญาเช่าทรัพย์สิน และละเมิด
2. เพื่อศึกษาถึงลักษณะของสัญญาฝากทรัพย์สิน สัญญาเช่าทรัพย์สิน และละเมิดของประเทศไทยและของต่างประเทศ
3. เพื่อศึกษาถึงแนวคำวินิจฉัยของศาลในประเทศไทยและศาลต่างประเทศเกี่ยวกับกรณียานพาหนะสูญหายจากการจอดรถในสถานที่จอดรถเอกชน
4. เพื่อวิเคราะห์ถึงปัญหาของกรณียานพาหนะสูญหายจากการจอดรถในสถานที่จอดรถเอกชน
5. เพื่อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับกรณียานพาหนะสูญหายจากการจอดรถในสถานที่จอดรถเอกชน

1.3 สมมติฐานของการศึกษา

ประเทศไทยนั้น ได้บัญญัติในเรื่องของสัญญาฝากทรัพย์สิน สัญญาเช่าทรัพย์สิน และละเมิดไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยจากหลักกฎหมายของสัญญาฝากทรัพย์สิน สัญญาเช่าทรัพย์สิน

และละเมิด เมื่อนำมาปรับใช้กับกรณีปัญหายานพาหนะของผู้ที่มาใช้บริการภายในห้างสรรพสินค้า นั้นเกิดมีการสูญหายหรือเสียหายขึ้นในขณะที่จอดอยู่ในห้างสรรพสินค้ายังไม่สามารถนำมาปรับใช้ กับกรณีปัญหาได้อย่างชัดเจนถูกต้องตามข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น ซึ่งตามคำพิพากษาศาลฎีกาของ ประเทศไทยได้มีการวินิจฉัยไว้หลายแนวจึงยังทำให้ไม่มีความชัดเจนกับกรณีดังกล่าว จากปัญหาดังกล่าวที่ผู้วิจัยยกขึ้นมานั้น เมื่อทำการศึกษาเปรียบเทียบกับกฎหมายของต่างประเทศพบว่า กฎหมายเกี่ยวกับกรณียานพาหนะสูญหายจากการจอดรถในสถานที่จอดรถเอกชน กฎหมาย ต่างประเทศบัญญัติไว้ชัดเจนกว่าของประเทศไทย กำหนดขอบเขตความรับผิดชอบไว้ชัดเจน ผู้วิจัย จึงเห็นประเด็นปัญหานี้และทำการศึกษากฎหมายต่างประเทศ เพื่อนำเสนอแนวทางแก้ไขกฎหมาย ของประเทศไทยในเรื่องดังกล่าวให้ชัดเจน และเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย

1.4 ขอบเขตการศึกษา

สารนิพนธ์ฉบับนี้ได้มุ่งเน้นที่จะทำการศึกษาถึงประวัติความเป็นมา แนวคิด และทฤษฎีของ สัญญาฝากทรัพย์ สัญญาเช่าทรัพย์ และละเมิด โดยจะเน้นที่จะศึกษาในเปรียบเทียบกับกรณี ที่ ยานพาหนะสูญหายในสถานที่จอดรถเอกชน โดยทำการศึกษาจากประมวลกฎหมายแพ่งและ พณิชย์ รวมถึงการศึกษาหลักเกณฑ์จากบทความทางวิชาการต่างๆ ศึกษาเปรียบเทียบกับหลักเกณฑ์ ของต่างประเทศ โดยจะทำการนำข้อมูลที่ได้ศึกษามาวิเคราะห์ถึงความถูกต้องและความเหมาะสม ในการเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว

1.5 วิธีดำเนินการศึกษา

สารนิพนธ์ฉบับนี้ได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้า วิจัย และรวบรวมข้อมูล โดยการวิจัยเอกสาร ศึกษาจากตำรา บทความทางวิชาการ วิทยานิพนธ์ งานวิจัย ด้วยทฤษฎี การศึกษาข้อมูลจาก กฎหมายของต่างประเทศ ตลอดจนคำพิพากษาของศาลในต่างประเทศ รวมทั้งการค้นคว้าจาก Internet เพื่อนำมาวิเคราะห์ถึงสภาพปัญหา พร้อมเสนอแนวทางการแก้ไขหลักเกณฑ์ต่างๆตาม กฎหมายที่ยังมีปัญหาอยู่

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้ทราบถึงถึงประวัติความเป็นมาของสัญญาฝากทรัพย์ สัญญาเช่าทรัพย์ และละเมิด

2. เพื่อให้ทราบถึงลักษณะของสัญญาฝากทรัพย์ สัญญาเช่าทรัพย์ และละเมิดของประเทศ ไทยและของต่างประเทศ
3. เพื่อให้ทราบถึงแนวคำวินิจฉัยของศาลในประเทศไทยและศาลต่างประเทศเกี่ยวกับกรณี ยานพาหนะสูญหายจากการจอดรถในสถานที่จอดรถเอกชน
4. เพื่อให้ทราบถึงปัญหาของกรณียานพาหนะสูญหายจากการจอดรถในสถานที่จอดรถเอกชน
5. เพื่อให้ทราบแนวทางการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับกรณียานพาหนะสูญหายจากการจอดรถใน สถานที่จอดรถเอกชน